

ПРОГРАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРОГРАМІСТІВ

Микитишин Аліна Андріївна
здобувач наукового ступеня кандидата наук,
викладач кафедри англійської філології,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
викладач кафедри викладання української та іноземних мов,
Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Процес оволодіння професійною іншомовною комунікативною компетентністю є комплексним та інтегрованим, оскільки передбачає оволодіння рядом мовних і мовленнєвих складових, які у сукупності забезпечують ефективне здійснення студентами професійної та комунікативної діяльності. Відповідно, процес професійної іншомовної комунікативної підготовки у вищих навчальних закладах повинен базуватись на засадах інтегрованості і міждисциплінарності з метою забезпечення ефективного опанування відповідною компетентністю [1]. Мета цієї доповіді полягає в аналізі різних видів і програм інтеграції, які застосовуються у процесі реалізації інтегрованого підходу до процесу організації професійної іншомовної комунікативної підготовки майбутніх програмістів.

Згідно з А. Блюмом інтегрований підхід реалізується у трьох основних програмах. Це — координаційні, комбінаційні і амальгамні програми, які відрізняються за рівнем інтеграції навчального матеріалу та ступенем об'єднаності навчального процесу [4]. Очевидно, такий поділ є доволі умовним, оскільки неможливо розподілити усі види інтеграції навчального процесу у три групи. Проте, така класифікація дозволяє зрозуміти сутність педагогічний потенціал інтегрованого підходу та шляхи його впровадження у процес професійної іншомовної комунікативної підготовки майбутніх програмістів.

Координаційні програми базуються на послідовному поступовому та закономірному вивченні знань однієї галузі науки на різних навчальних предметах. Тобто, тематика однієї дисципліни ґрунтується на попередньо вивченому матеріалі із інших предметів [4]. Тим не менше, незважаючи на

ґрунтовність та педагогічну виправданість такого застосування інтегрованого підходу, практика показує, що побудова підручників на міжпредметній основі не задовольняє потреби у формуванні цілісного всебічного світогляду студентів. Тому, координаційні програми у межах інтегрованого підходу знаходять своє практичне застосування скоріше у початковій чи середній ланці формальної освіти.

Комбінаційні програми мають на меті об'єднати наукове знання кількох галузей в один предмет з метою його синтезу, узагальнення та структурування. Прикладом комбінаційної програми інтеграції є створення дисципліни «вступ до програмної інженерії», який подає огляд базових концепцій програмування, комп'ютерних систем, мов програмування та особливостей цієї галузі. Таким чином, ця дисципліна частково і фрагментарно відтворює той тематичний матеріал, який становить предмет та об'єкт вивчення інших навчальних дисциплін [2; 4]. Створення таких курсів дозволяє студентам-програмістам ознайомитись із науковою та професійною лексикою, зрозуміти базові поняття та концепції обраного фаху і визначити подальші шляхи опрацювання навчального матеріалу.

Підвидом комбінаційних інтегрованих програм є поєднуюча [3; 4]. Поєднуюча програма передбачає створення одного об'єданого предмета, який поєднує тематичний матеріал із різних галузей. Для прикладу, курс суспільних дисциплін у навчальному процесі студентів-програмістів включає огляд математичних теорій і формул, а також ознайомлення із технічними підходами до визначення поставленої проблематики. Таким чином, курс якомога ближче адаптований до специфіки навчання і професії спеціалістів із програмної інженерії.

Безумовними перевагами створення та введення комбінаційних програм є підсумування, узагальнення та синтез навчального матеріалу та ознайомлення студентів із специфікою професії. Проте, варто зауважити, що такі програми характеризуються недостатнім рівнем викладу матеріалу та відсутністю аналітично-критичного осмислення інформації. Окрім того, комбінаційні програми

не дають вичерпного та повноцінного пояснення тематичного матеріалу, а лише називають його. Тому, вважаємо, що інтегрований підхід до професійної іншомовної комунікативної підготовки майбутніх програмістів повинен базуватись на ефективному об'єднанні навчального матеріалу, а не його спрощенні.

Амальгамні інтегровані програми застосовуються у межах усього навчання на етапі бакалаврату і уможливають комплексне ознайомлення з глобальними темами та проблемами людства. Теоретично можливо поєднати будь-які дисципліни в одну амальгамну програму, проте більш доречним є об'єднання схожих за предметом дослідження галузей. Наприклад, дослідники пропонують злиття тем суспільних і природничих наук, теоретичних і ужиткових знань, іноземних мов і культурологічних дисциплін [4]. Очевидно, таке злиття є теоретичним та віртуальним, оскільки на практиці втілити таку організацію навчального середовища доволі важко, враховуючи наявні рамки вищої освіти. Проте, розуміння амальгамних програм сприяє кращому усвідомленню поняття навчальної інтеграції та наочному застосуванню інтегрованого підходу до навчання.

Особливу увагу варто звернути на послідовну програму, яку часто розглядають як підвид комбінаційної, хоча вона володіє рядом відмінних ознак. Поступова інтегрована програма передбачає таку подачу навчального матеріалу, при якій кожна наступна тема доповнює попередню і базується на ній [4]. Наприклад, навчальна дисципліна «WEB-програмування» розпочинається із визначення терміну «програмування» та його характеристик. Наступна тема розглядає класифікацію видів програмування, виходячи із вивчених властивостей та особливостей цього поняття. Поступово студенти-програмісти ознайомлюються із сутністю програмування і вивчають окремі аспекти цього процесу. Таким чином, поступові інтегровані програми застосовуються у межах однієї дисципліни і передбачають інтеграцію тематичного аспекту навчання. Вважаємо, що саме такий вид інтегрованої програми доцільно застосувати у

процесі професійної іншомовної комунікативної підготовки майбутніх програмістів.

Отже, інтегрований підхід може вважатись ефективним підходом до професійної іншомовної комунікативної підготовки майбутніх програмістів, оскільки опанування іноземною мовою є комплексним процесом, що включає в себе опанування різноманітними мовними і позамовними знаннями, уміннями і навичками. Дослідники погоджуються, що сам процес оволодіння іноземною мовою є інтегрованим, так як вимагає взаємозалежного, одночасного та комплексного опанування іншомовною комунікативною компетентністю.

Список використаних джерел:

1. Антонов Н. С. Інтеграційна функція навчання / Н. С. Антонов. — К. : Освіта, 1989. — 304 с.
2. Вакуленко Т. С. «Системність» як педагогічна категорія / Т. С. Вакуленко // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. — 2008. — № 3. — С. 43–46.
3. Зимовець О. А. Інтегровані спецкурси з використанням інформаційно-комунікаційних технологій як засіб формування професійних умінь майбутніх учителів гуманітарних дисциплін / О. А. Зимовець // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. — 2012. — № 66 — С. 146–151.
4. Blum A. The development of an integrated science curriculum information scheme / A. Blum // European Journal of Science Education. — 1981. — v. 3. — P. 1–5.